

(Kort bemærkning).

Ole Bjørn Kraft: Jeg har været kaldt bort til et møde her i huset, derfor har jeg ikke overværet, hvad der er blevet sagt indtil nu. Jeg beder tinget undskyldte, hvis jeg på urimelig måde griber ind i diskussionen, men jeg forstår, at spørgsmålet om midlerne til tunnelen under Limfjorden — det var et spørgsmål, jeg stillede til ministeren for offentlige arbejder — har været inddraget i diskussionen. For at der nu ikke skal opstå nogen misforståelse om den sag, vil jeg gerne understrege, at det, der var tale om, var en 2-årig bevilling på ca. 3½ mill. kr. til at foretage specialundersøgelser og projektering af den kommende tunnel, og derefter, når dette var tilendebragt, efter de meddelelser, ministeren for offentlige arbejder gav os, ca. 40 mill. kr. i de næste 5 år.

Dette er spørgsmål om en investering i en opgave, som alle må erkende skal udføres inden for det tidsrum, som der her er tale om, da der ellers vil opstå en situation ved Limfjorden, som vil være fuldstændig uudholdelig. Der er altså ikke spørgsmål om selve beløbet alene; der er spørgsmål om at give prioritet til den ene eller den anden, da jeg dog må gå ud fra, at den høje regering er enig med alle andre i, at ikke al investering skal standse her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1963-64.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 139 stemmer mod 11.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

§§ 2-15

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes med 141 stemmer mod 11.

§§ 16-27

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om bunden opsparing for skatteåret 1963-64.

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 2, således ændret, §§ 3 og 4, ændringsforslag nr. 3, § 5, således ændret, og §§ 6-13

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 110) findes i tidenden sp. 3449, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 429).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 111) findes i tidenden sp. 3449, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 429).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 112) findes i tidenden sp. 3449, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 429).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Niels Mørk: På de møder, som har været holdt i udvalget, har der været drøftet en række forskellige spørgsmål, og nogle af disse er omtalt i betænkningen, hvortil jeg skal henvise.

Til sygeforsikringslovforslaget er der stillet 3 ændringsforslag af socialministeren og udvalgets flertal. De 2 af disse ændringsforslag, nr. 2 og nr. 4, er nærmest af redaktionel karakter, men de betyder dog begge en tydeliggørelse af paragrafferne.

For ændringsforslag nr. 1, stillet af ministeren og tiltrådt af flertallet, vil jeg gerne takke ministeren, fordi man her imødekommer det ønske om speciallægehjælp, som jeg fremførte ved første behandling af lovforslaget. Med dette forslags vedtagelse åbnes der mulighed for en tiltrængt udbygning af speciallægebehandlingen uden for sygehuse. En udvidelse af denne behandling ved privat praktiserende speciallæger betyder på længere sigt en aflastning af sygehuse for unødige opgaver og indlæggelser. For patienterne vil eller kan nyordningen

også indebære mærkbare fordele ikke mindst af økonomisk karakter, specielt i de tilfælde, hvor indlæggelse på sygehus kan erstattes af ambulant specialistbehandling. Jeg må måske i forbindelse med det ønskelige i at opnå en aflastning af sygehuse og de dyre sengepladser og så pege på en anden ting, som ikke er ukendt for ministeren og den høje regering, nemlig dette, at kunne man få mere gang i opførelsen af pleje- og sygehjem, ville sygehuse i stor udstrækning kunne frigøres for den relativt store gruppe af plejepatienter, der beslaglægger en ikke ringe del af sygehuses sengepladser. Efter de oplysninger, jeg har, skulle der for tiden alene på de københavnske sygehuse befinde sig omkring 400 plejepatienter.

Ud over ministerens og flertallets ændringsforslag har det ærede medlem hr. Chr. Madsen stillet ændringsforslag såvel til forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensioner samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold som til forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring. Jeg har i og for sig ingen bemærkninger til disse paraforslag, som jo taler for sig selv, kun dette, at jeg må anbefale dem alle til forkastelse; det drejer sig altså om ændringsforslagene nr. 1 og 2 til folkepensionslovforslaget og ændringsforslagene nr. 3 og 5 til sygeforsikringslovforslaget.

På mit partis vegne kan jeg anbefale at stemme for socialministerens og flertallets ændringsforslag nr. 2 og nr. 4 til sygeforsikringslovforslaget samt ændringsforslag nr. 1 og i øvrigt anbefale lovforslagene som helhed til vedtagelse.

Søren Andersen: Jeg skal her ved anden behandling motivere venstres stilling til forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag samt forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensioner samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

[Søren Andersen.]

Jeg gav ved første behandling udtryk for vilje til at arbejde med problemerne angående bedømmelsen af ydelsens størrelse og nærede navnlig forventning om, at regeringen ville vise villighed til at afsløre sine planer med hensyn til tid og fart for afskaffelse af folkepensionens nedslagsregler. Selve bidragets indpasning og størrelse kunne vi naturligvis tales ved om, men jeg kan ikke lade være med at gøre et par bemærkninger om selve udvalgsarbejdet forløb.

Vi blev jo kaldt til møde hin sene aften-time og fik besked om i løbet af natten at udarbejde spørgsmål. Den påfølgende dag havde vi så et par udvalgsmøder, hvoraf vi i det ene havde samråd med den fungerende socialminister, men disse møder førte ikke til noget i retning af klarhed over, hvordan den kommende udbygning med henblik på selve afviklingen af folkepensionens nedslagsregler skulle finde sted, og det er vel derfor forståeligt, at vi under sådanne vilkår ikke kan stemme for de foreliggende lovforslag. Det var, som om stemningen fra førstebehandlingen af hele denne vældige samling af lovforslag beherskede udvalgets flertal og ledelse.

Selv om der nu bagefter er gået hele 10 dage, hvor der jo havde været helt god tid til at tales ved om tingene, førte forhandlingerne ikke til noget resultat. Der var ingen som helst forhandlingsvilje, ja, det var endog sådan, at vi med dags varsel skulle afgive betænkning. Der var nogen fortrydelse over, at vi ikke allerede kunne give fuld erklæring om fredagen; allernådigst fik vi udsættelse til om tirsdagen. Jeg konstaterer blot herved, at på trods af at der var tilsagt velvillig forhandling, på trods af at det virkelig har vist sig, at der var god tid — og spørgsmålet var ikke særlig uoverskueligt — var der ingen som helst forhandlingsvilje.

Det ville være naturligt, om problemet med hensyn til disse fradragsreglers ophævelse løstes, og at folk i forbindelse med forhøjelsen af dette bidrag kunne se, hvad pengene skulle bruges til. Det er vist ikke for meget at sige, at nu fortøner problemerne om nedslagsreglernes ophævelse sig i noget, som kan sammenlignes med den grå tågedis, som vi har i disse dage.

Under de vilkår kan vi ikke stemme for lovforslagene, men vil ved tredje behandling undlade at stemme.

Jeg skal så blot slutte med at sige, at de ændringsforslag til lovforslaget om det særlige tillæg, som er stillet af socialistisk folkeparti, vil vi stemme imod.

Peter Larsen: Ved første behandling af lovforslaget om den offentlige sygeforsikring rørte vi fra venstres side ved en række problemer, som vi var interesseret i at få løst, nu loven skulle tages op til revision. Jeg skal ikke ved denne lejlighed gå i dybden med dem, men blot nævne nogle af de vigtigste, nemlig spørgsmålet om oplysningspligten og finansieringen af dagpengene samt endvidere enkelte problemer vedrørende speciallægehjælpen og enkelte forhold vedrørende fortsættelsessygekasserne.

Vi havde håbet på, at der skulle have været rimelig tid til i udvalget at drøfte disse ting igennem. Jeg erkender, at spørgsmålene blev berørt, men man kan ikke sige, at nogen egentlig dybtgående forhandling har fundet sted. Vi må konstatere, at den måde, hvorpå forhandlingerne omkring hele helhedsløsningen er foregået, har været af en sådan karakter, at der ikke har været nogen mulighed for en sådan dybtgående behandling — selv om vi nok synes, at man på disse lovgivningsområder ikke havde behøvet at have et sådant hastværk som det, der her har været tale om.

Vi beklager, at dette har været tilfældet. Der var meget i sygekasselovgivningen, som vi megen havde set ændret, bl. a. noget, som for os er meget centralt, nemlig udgiftsfordelingen vedrørende sygedagpengene og den urimelige forskel, der er mellem virkningerne af den tvungne og den frivillige ordning. Men vi må konstatere, at der ikke er noget at gøre. Vi har fået nogle udtalelser om, at ministeren har lovet at overveje visse af disse spørgsmål, og netop fordi der på forhånd var en del velvilje over for de af os rejste spørgsmål, synes jeg, det havde været rimeligt, om man havde givet sig så megen tid, at vi fra vor side kunne få kendskab til den egentlige udformning af disse tanker.

Vi finder altså ikke, at problemerne er løst med de stillede ændringsforslag, og vi

[Peter Larsen.]

er ikke tilfreds med, at oplysningspligten ikke bliver indført i selve loven. Der står jo i betænkningen, at man mener, dette problem er dækket med cirkulæret af 7. december 1962. Jeg synes, at den omstændighed, at man for sygedagpengenes vedkommende — når det drejer sig om medlemmer af fortsættelsessygekasserne — ønskede dette tydeliggjort i loven, burde have ført til, at man havde imødekommet vort ønske om også at indføre oplysningspligten i selve loven.

Vi havde også gerne set, at man var nået til afgørelse af nogle af de ændringer, der blev peget på i oppositionens forslag til folketingsbeslutning, som blev fremsat tidligere i folketingsåret, således at dette forslag kunne være ført frem til afslutning sammen med færdiggørelsen af regeringslovforslaget om sygeforsikring, for der er jo en vis sammenhæng mellem disse ting. Der har fundet et udvalgsarbejde sted, et udvalgsarbejde, som ikke er færdigt, men forudsætningen for arbejdet i det siddende udvalg var for en stor del netop, at vi skulle afvente ministerens forslag på en række andre områder.

Vi må konstatere, at vi mangler svar på adskillige af de stillede spørgsmål, og det er beklageligt. Vi synes, det havde været helt naturligt, om disse ting havde kunnet følges ad og blive behandlet samtidig ved denne afsluttende anden og senere tredje behandling.

Jeg erkender, at ministerens sygdom her — og måske navnlig for de rent principielle spørgsmåls vedkommende — har spillet ind, og der skal ikke på det grundlag lyde nogen bebrejdelser fra mig; men jeg synes, at når regeringen dog ville gå ind på den tankegang, vi har givet udtryk for, burde hastværket ikke have været større, end at der havde været tid til at gøre disse ting færdige. Vi håber, at det kommer.

Venstre kan under disse omstændigheder ikke stemme for de stillede ændringsforslag, lige så lidt som vi kan stemme for lovforslaget i dets helhed. Vi er ikke imod de forbedringer, der nu bliver indføjet i sygeforsikringsloven, men vi må under hensyn til sagens gang og under hensyn til, at der stadig er uafklarede problemer, undlade at stemme ved afstemningen om ændringsfor-

slagene og om lovforslaget ved tredje behandling.

Hertil vil jeg gerne føje, at vi må stemme imod de af det ærede medlem hr. Chr. Madssen stillede ændringsforslag nr. 3 og 5.

Asger Jensen: Ved første behandling gav jeg på det konservative folkepartis vegne tilsagn om en velvillig udvalgsbehandling af de tre sociale lovforslag; men forudsætningen var jo, at vi havde nogen at forhandle med, for ellers var det ikke muligt at gennemføre, hverken en venlig eller en uvenlig forhandling. Der var imidlertid efter min mening — hvad både det ærede medlem hr. Søren Andersen og det ærede medlem hr. Peter Larsen også var inde på — simpelt hen ikke nogen mulighed for forhandling.

Den højtærede justitsminister kom til stede i udvalget — jeg kan godt føje til uden nogen sagkyndig medhjælp, og man fik også et levende indtryk af, at det var der ikke behov for, for ministeren havde sit standpunkt til de ting, vi førte frem, klar: dem kunne regeringen ikke modtage.

I lovforslaget om ændring i lov om invalide- og folkepension hedder det i slutningen af § 1, at pengene skal

„hensættes på en særlig konto i Danmarks nationalbank med henblik på anvendelse i forbindelse med en senere udbygning af folkepensionen.“

Vi har — helt i overensstemmelse med kommissionsbetænkningen — foreslået, at der i stedet for skulle stå: „... med henblik på en aftrapning eller en ophævelse af fradragsreglerne vedrørende folkepensionen“. Men det blev straks fejlet til side som uantageligt. Regeringen har jo selv nedsat en kommission til løsning af den opgave at fjerne disse fradragsregler, og man har også her i lovforslagets bemærkninger skrevet, at regeringen i overensstemmelse med kommissionens behandling af problemet tænker sig at fremsætte lovforslag herom. Men man turde ikke løbe den risiko klart i loven at skrive, at pengene skulle bruges til dette formål. Jeg må nok sige, at så var det et meget tyndt forhandlingsgrundlag.

Da vi altså ikke har kunnet få nogen indflydelse på lovforslagernes udformning eller har fået en reel mulighed for en forhandling om dem, og da den forudsætning for et positivt samarbejde, som jeg også nævned

[Asger Jensen.]

ved første behandling — at vi fik sådanne økonomiske forhold gennemført her i landet, som vi havde tillid til — ikke er opfyldt, ønsker vi heller ikke at tage medansvaret for disse lovforslag, idet man altså ikke har ønsket at lytte til de råd, vi havde at give. Jeg anbefaler, at man ved tredje behandling undlader at stemme for disse lovforslag.

Jeg vil ligeledes anbefale, at man ikke stemmer for de af socialministeren og udvalgets flertal stillede ændringsforslag til sygeforsikringsloven; selv om der vel nok i et par af dem er ting, som vi ikke kan have noget imod, kan vi ikke på noget punkt tage medansvaret for disse ændringsforslag.

Jeg skal til slut anbefale, at man stemmer imod alle de af det ærede medlem hr. Chr. Madsen stillede ændringsforslag.

Grethe Philip: Om de to lovforslag vedrørende forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag og om indførelse af et særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister, skal jeg blot sige, at det radikale venstre betragter dem som vigtige led i den helhedsløsning, regeringen går ind for, med sigte på såvel økonomisk som social balance.

Hvad angår lovforslaget om ændring i loven om den offentlige sygeforsikring, opnår vi nu en større ligestilling mellem syge- og fortsættelsessygekasserne; det vil vække tilfredshed hos mange.

Vi har under udvalgsbehandlingen berørt forskellige spørgsmål, bl. a. vedrørende dagpengeforsikringen for kvinder. Vi kommer vel næppe uden om, at kontrolmæssige hensyn gør det vanskeligt som helhed at give husmødre og kvindelige lønmodtagere ligestilling i henseende til dagpengeordning. Men jeg kan ikke se andet, end at problemerne må stille sig væsentligt anderledes, hvor det drejer sig om ydelser af barseldagpenge. For kvinder under den frivillige dagpengeforsikring er den periode, hvori der ydes barseldagpenge, efter de nugældende regler væsentlig kortere end for forsikrede kvindelige lønmodtagere. Mon det ikke er et forhold, vi snart skulle tage op til nærmere undersøgelse med henblik på en større ligestilling?

Udvalget henstiller i betænkningen til

socialministeren at undersøge spørgsmålet nærmere. Jeg vil være taknemlig, om vi her i dag kan få et tilsagn fra den højtærede minister om, at dette vil ske.

Jeg vil i denne forbindelse gerne gøre opmærksom på, at man i Sverige, der allerede tidligere har været længere fremme end vi med hensyn til støtte ved barsel, nu yderligere forøger denne hjælp, efter at den nye lov om almen forsikring er trådt i kraft den 1. januar i år. Ifølge en artikel i Sygekassetidende for januar 1963 forhøjes moder-skabsydelsen fra 270 kr. til 900 kr. Endvidere vil dagpenge til lønarbejdere i anledning af fødsel nu kunne udbetales i indtil 180 dage mod tidligere 90 dage. Måske vi burde lade Sverige være en inspiration for os.

Mit parti kan tiltræde det af den højtærede socialminister stillede ændringsforslag vedrørende en ændring i refusionsbestemmelserne for speciallægehjælp under hensyn til, at det vil virke besparende for sygehusvæsenet og i det hele synes at være rationelt. Vi kan i øvrigt også tiltræde de øvrige 2 af socialministeren og af flertallet stillede ændringsforslag. Jeg skal anbefale at stemme for disse og at stemme imod de af det ærede medlem hr. Chr. Madsen stillede ændringsforslag nr. 3 og 5. Jeg skal endvidere anbefale ved tredje behandling at stemme for lovforslaget.

Chr. Madsen: På mit partis vegne skal jeg meddele, at vi kan gå ind for forhøjelsen af invalide- og folkepensionsbidraget. I udvalget har vi ikke kunnet få nærmere oplyst, hvad regeringen agter at fremsætte som lovforslag til gennemførelse af almindelig folkepension, og har heller ikke kunnet få oplysning om dens stilling til de alternative forslag, der er nævnt i folkepensionskommissionens betænkning.

Vi erkender, at regeringen ikke har haft tid hertil. Når vi alligevel går ind for opkrævning af et højere beløb, er det i erkendelse af, at der skal skaffes penge til overbygning af folkepensionen. Jeg henstiller igen, at den højtærede socialminister søger en ændring af pensionsordningerne, så vi får en slags samfundspension, gældende for alle. Den højtærede socialminister skulle nu have store muligheder herfor. Efter et andet forslag i den såkaldte helhedsløsning skal ministeren søge problemet løst med en

[Chr. Madsen.]

tillægspensionsordning for arbejdsmarkedets parter. Vi henstiller, at der nu gennemføres en altomfattende samfundspensionsordning som modstykke til alle de ordninger, vi ellers ville få, altså en folkepension gældende for alle plus en tillægspensionsordning, der også omfatter nuværende folkepensionister.

Hvad angår forhøjelsen af ydelsen til folke-, invalide- og enkepensionister, har vi tilladt os at stille forslag om, at de foreslåede beløb på 15 og 10 kr. ændres til 30 og 20 kr. Jeg havde regnet med, at dette forslag ville blive kaldt overbudspolitik, men mærkværdigt nok er ordet ikke blevet brugt i denne sammenhæng — nu kalder man det paradeforslag. Selv om det ærede medlem hr. Asger Jensen under første behandling af lovforslaget udtalte, at der aldrig var vanskeligheder i denne sal, når der kom forslag om forhøjelse af folkepensionen, havde jeg alligevel regnet med, at man kom med disse bemærkninger.

Nu har vi altså stillet ændringsforslag om forhøjelse af folke- og invalidepensionerne ud over det, regeringen har foreslået, og jeg skal forsøge med gode argumenter at forsvare dette ændringsforslag.

Vi har i udvalget fået en beregning over folkepensionens størrelse i forhold til arbejdsindtægten. Det er den flere gange efterlyste beregning vedrørende en bestemmelse i en international konvention om, at forholdet mellem folkepensionen og en arbejdsindtægt skal være således, at folkepensionen mindst skal udgøre 40 pct. af arbejdsindtægten. Jeg benytter lejligheden til at takke for denne beregning og gøre opmærksom på, at folkepensionen pr. 1. april 1962 efter den androg 40,6 pct. af en ufaglærts gennemsnitsindkomst for året 1. april 1961—31. marts 1962. Det vil altså sige, at folkepensionens forhold til en arbejdsindtægt i slutningen af et år andrager disse 40,6 pct. Jeg vil her gerne indskyde, at organist Seierup i dag i Aktuelt meddeler, at De samvirkende Invalide- og Folkepensionistforeninger har beregnet denne procent i 1958 til at være 43. Det vil altså sige, at fra 1958 til 1962 har der været en klar tilbagegang i folkepensionen i forhold til den ufaglærtes indtægt. Men beregningen er altså nu 40,6 pct. Beregner man

imidlertid procenten i begyndelsen af året, altså den 1. april 1961 bliver den 35,9. Folkepensionen kan altså komme ud for meget store svingninger i løbet af et år. Det var som bekendt i 1961, at indkomsterne forøgedes med voldsom kraft, nogle mere end andre, men folkepensionisterne var meget bagefter et helt år, indtil de den 1. april 1962 fik forhøjelser.

Nu vil der måske blive sagt hertil, at indtægter ikke kan beregnes forud; det kan de heller ikke med 1 øres nøjagtighed, men af det foreliggende materiale, der i disse dage behandles i det høje ting, fremgår det tydeligt, at timelønninger for året 1962 allerede forlængst er prentet på papiret, og at lønstigninger for 1963 for såvel faglærte som ufaglærte allerede er skønsmæssigt beregnet. Derfor mener jeg, at en forhøjelse af pensionerne med 30 kr. og 20 kr. pr. måned ikke vil forrykke forholdet mellem arbejdsindtægt og folkepension ret meget fra 1. april 1963. Den gennemsnitlige indkomst vil til den tid være steget så meget, at den af os foreslåede forhøjelse ikke forrykker forholdet.

Jeg går endvidere ud fra, at den internationale konvention skal forstås på den måde, at kravet om mindst 40 pct. af en arbejdsindtægt på ethvert tidspunkt skal være opfyldt. De foreslåede forhøjelser på henholdsvis 15 kr. og 10 kr. er ikke tilstrækkelige til at opfylde bestemmelsen; jeg er endda ikke sikker på, at vort forslag fuldt ud vil dække den den 1. april 1963.

Vor principielle opfattelse er ikke, at folkepensionen skal udgøre 40 pct. af en arbejderindtægt; dette står som omtalt i en international konvention. Vi mener, at folkepensionen skal være omkring to tredjedele af en arbejdsindkomst. Det må være den målsætning, man skal have for folkepensionens størrelse.

Jeg vil endvidere gerne tilføje, at vi ville finde det rimeligt, at De samvirkende Invalide- og Folkepensionistforeninger fik en slags forhandlingsret, eller at der på anden måde blev taget bestemmelse om, at folkepensionen skulle reguleres, så den altid og samtidig stod i et bestemt forhold til en arbejdsindtægt.

Angående forhøjelsen af sygedagpengene finder vi det urimeligt, at denne forhøjelse først med sin fulde virkning skal træde i

[Chr. Madsen.]

kraft den 1. april 1965. Begrundelsen for, at der skal finde en forhøjelse sted, er efter bemærkningerne i lovforslaget, at der er beregnet en lønstigning på 22,8 pct. fra 1960 til 1962. Der har dertil været løn- og prisstigninger fra april 1962, og der vil komme flere inden april 1965. Det vil efter vor opfattelse være ganske urimeligt, at syge ikke får dagpengene reguleret i forhold til løn- og prisstigninger, der allerede har fundet sted.

Er der mon nogen i det høje ting, der kan give en rimelig forklaring på, hvorfor lønarbejdere skal stilles ringere end den store samfundsgruppe, der får løn under sygdom? Når alt beregnes, er det jo produktionen, der betaler disse udgifter, og skatterne, der regulerer resten.

Hvad angår karenstidene, mener vi, at de må ned på samme antal som i ulykkesforsikringslovens bestemmelser, nemlig 10 dage.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 til sygeforsikringslovforslaget går vi ind for.

Hvad ændringsforslag nr. 4 angår må jeg meddele, at vi i gruppen har divergerende opfattelser deraf. Jeg regner med, at min kollega, det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen vil komme med nogle bemærkninger herom.

Ændringsforslagene nr. 3 og 5 til sygeforsikringslovforslaget samt de af mit parti stillede ændringsforslag til lovforslaget om tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister vil jeg hermed anbefale til velvillig behandling.

Skræppenborg-Nielsen: Jeg har et par bemærkninger at gøre til sygeforsikringslovforslaget — først til ændringsforslagene.

Jeg kan ligesom det ærede medlem hr. Niels Mørk glæde mig over ændringsforslag nr. 1, der medfører, at sygekasserne, efter at loven er trådt i kraft, kan give betydeligt mere i speciallægehjælp, end tilfældet hidtil har været. Det er kun godt; det er tiltrængt.

Derimod kan jeg ikke give tilslutning til ændringsforslag nr. 4, det ændringsforslag, der går ud på, at også medlemmer af fortsættelsesygekasser kan få udbetalt lønarbejderdagpenge nu, således at det sker igennem de statsanerkendte sygekasser, og jeg kan ikke gå ind for det, fordi det vil

betyde en stor administration, der helt kunne undværes. Det vil betyde en hel masse skriveri, der helt kunne fjernes, og det vil være vanskeligt at føre kontrol med dette. Jeg går altså imod ændringsforslag nr. 4.

Hvad angår selve lovforslaget, har vi ikke stillet ændringsforslag her, men vi ønsker særskilt afstemning om § 1, nr. 39, om den tilføjelse til lovens § 65, der skulle give fortsættelsesygekasserne ret til ned sættelser i sygehusbetalingen efter samme regler, som gælder for de statsanerkendte sygekasser. Det kan jeg personlig ikke være med til. Jeg synes, det er ganske urimeligt, at det offentlige nu skal til at give tilskud til private sygekassers betaling på offentlige sygehuse, og det er i øvrigt også helt i modstrid med, hvad der var meningen, da sygeforsikringsloven, som trådte i kraft den 1. april 1961, blev vedtaget.

Når dette er sagt, ønsker jeg kun at føje til, at det i og for sig er formålsløst at komme med disse indvendinger. Vi er jo efterhånden havnet dér, at alt er vedtaget på forhånd; selv om man kommer med aldrig så rigtige forslag og ændringsforslag, er der ikke noget at gøre. Det kan vi naturligvis endnu ikke ændre, det må vi indtil videre finde os i. Jeg tror blot, at folkestyret ikke i længden kan være tjent med det, og jeg vil gerne sige fra denne talerstol, at jeg tit og ofte beklager de stakkels vælgere.

Det var det ærede medlem hr. Niels Mørk, der så pænt før talte om plejehjem, hvor han gav udtryk for, at ikke mindre end 400 plejepatienter på de københavnske sygehuse — sådan forstod jeg det — udmærket godt kunne udskrives fra disse sygehuse, men alligevel ikke kunne blive det, fordi der manglede plejehjem. Det er tiltalende, at det ærede medlem hr. Niels Mørk så varmt taler for disse plejehjem. Jeg husker for ikke så forfærdelig længe siden, da mit parti fremsatte et forslag til folketingsbeslutning netop om plejehjem, at det ærede medlem hr. Niels Mørk overhovedet ikke ønskede at udtale sig. Der var heller ikke andre ærede ordførere fra de forskellige partier her i salen, der ønskede at udtale sig, end ikke det ærede medlem fru Grethe Philip, som søndagen i forvejen havde skrevet eller i hvert fald udtalt sig til

[Skræppenborg-Nielsen.]

Politiken om, hvor meget man dog savnede disse plejehjem. Jeg synes, vi skal holde op med den snak og i stedet diskutere de lovforslag, der kommer på folketingets bord. Det var også det ærede medlem hr. Niels Mørk, der talte om — og jeg kunne faktisk ikke lide den tone, det blev sagt i — at de forslag, vi stillede, var jo næsten altid paradeforslag. Førhen var det overbudsforslag!

Det er egentlig mærkeligt at tænke på, at hvis man læser den socialdemokratiske presse — det sker, at man gør det — kan man læse, at socialistisk folkeparti egentlig ikke har lavet ret meget herinde, for de har ikke stillet ret mange forslag, og de er ikke ret meget værd, og derfor skal man naturligvis ikke stemme på det parti til næste valg. Når vi så endelig stiller forslag eller ændringsforslag, får vi det svar, at det er paradeforslag.

Jeg vil gerne have en forklaring fra det ærede medlem hr. Niels Mørk her i dag — hvis det ærede medlem vil vel at mærke — på, hvorfor eller med hvilken begrundelse det ærede medlem her kan sige, at vort forslag om en forhøjelse af folke- og invalidepensionstillæggene er et paradeforslag. Er det, fordi det ærede medlem mener, at det er for meget, vi foreslår, eller er det, fordi det ærede medlem mener, at staten i dag ikke har råd til at give disse forhøjelser? Det vil jeg meget gerne have svar på, fordi jeg synes, man skulle holde op med den trafik, at når diverse partier her i folketinget stiller forslag, skal vi altid uglese på en eller anden måde. Vi er kommet her hver for sig, alle partier, for at stille de forslag, vi mener er rigtige; man kan stemme imod dem eller for dem, men man behøver ikke at skælde os ud for, at det, hver gang vi stiller et forslag, er et paradeforslag eller et overbudsforslag. Jeg giver ikke meget for den slags.

Jeg vil gerne her fra talerstolen have at vide, hvilken begrundelse det ærede medlem hr. Niels Mørk giver for, at vore ændringsforslag er paradeforslag.

Iver Poulsen: På mit partis vegne skal jeg knytte nogle bemærkninger til de tre foreliggende lovforslag, først til forslag til lov om ændring i lov om invalide- og

folkepension om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag og forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensioner.

Når vi har bebrejdet regeringen, at statens udgifter ustandselig stiger, og det har vi jo gjort nogle gange, så hører vi altid, at det ikke kan være anderledes, for de fleste af statens udgifter er, hvad man kalder lovbundne. Men hvem er det, der bestemmer disse såkaldt lovbundne udgifter? Det er regeringen og folketinget, og det foreliggende lovforslag om et særligt tillæg til pensionisterne er jo netop et eksempel på, hvordan man forøger de lovbundne udgifter; og netop nu, hvor staten opfordrer alle til at holde igen på kravene, finder vi det temmelig inkonsekvent, at regeringen vil forøge statens lovbundne udgifter på disse områder. Den økonomiske situation, som vi står i og over for, er absolut ikke til en forøgelse af de offentlige udgifter og dermed større skattebyrder på de produktive aldersklasser. Skulle der endelig være tale om nye sociale fremstød, er sandheden jo den, at der er andre steder, det presser meget hårdere på end med hensyn til folkepensionen, nemlig enkerne, vore syge og invaliderede og på anden måde handicappede medborgere.

Her vil jeg gerne, som jeg har gjort det ved flere lejligheder stærkt understrege, at mit parti meget gerne vil medvirke til forbedrede kår for disse medborgere, ikke gennem særlige tilskud ved visse forskellige lejligheder, men gennem en værdig og fast opbygget forsorgsordning.

Forslaget om det særlige tillæg vil kræve øget skatteudskrivning eller, som det er foreslået, forhøjelse af folkepensionsbidraget. Det forekommer mig, at man her lovgiver efter parolen: efter os syndfloden, og helt uden tanke for, hvordan den kommende generation egentlig skal skaffe de penge, disse lovbundne udgifter kræver.

Folkepensionen er beregnet at ville koste 1.825 mill. kr. i 1963-64, og over en 16-årig periode er antallet af pensionsberettigede anslået at ville blive fordoblet i forhold til i dag. Det vil altså sige, at udgifterne til folkepensionen om 16 år vil beløbe sig til 3½ milliard kr., og det er endda under forudsætning af uændrede satser. Der er vel for øvrigt ingen, der tror på, at satserne

[Iver Poulsen.]

vil forblive uændrede i 16 år, for der skal jo afholdes adskillige valg i det tidsrum.

Det er således meget anselige beløb, man pålægger dem, der i dag er unge, at udrede, når de til sin tid skal klare udgifterne. Kommissionsbetænkningen angiver, at kun 13 pct. af udgifterne til folkepensionen dækkes af folkepensionsbidraget, medens resten dækkes af det offentliges indtægter gennem skatter og afgifter. Hovedparten af udgifterne er således noget camoufleret for befolkningen, så mon det ikke kunne være værd at overveje, om man ikke skulle gå over til at opkræve hele udgiften til folkepensionen opført som et særskilt bidrag på skatteblanketten. Så kunne skatteyderne se, hvad folkepensionen virkelig koster den enkelte. Det er jo nemlig efterhånden slet ikke sjældent, at folk tror, at folkepensionen helt eller i hvert fald i det væsentlige finansieres gennem folkepensionsbidraget, som er opført med 1 $\frac{1}{4}$ pct. af den skattepligtige indkomst, og det er en meget alvorlig fejltagelse at have denne opfattelse. Hvis folkepensionen i dag skulle finansieres alene af særskilte bidrag, ville procenten ikke være 1 $\frac{1}{4}$, men derimod lige ved 8, og det er jo en væsentlig forskel. Hvis skatteyderne havde denne procent og et tilsvarende tal at se på på skatteblanketten, så kunne det godt tænkes, at befolkningen ville være noget tilbageholdende med krav om, at denne procent skal hæves, og det er jo en forudsætning for, at folkepensionen kan blive hævet.

Da vi ikke kan se, at de foreslåede særlige tillæg er tvingende nødvendige, og ikke ønsker at medvirke til unødigt forøgelse af de såkaldte lovbundne udgifter, vil vi stemme imod lovforslaget ved tredje behandling, og det samme gælder de stillede ændringsforslag og lovforslaget om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidraget.

Hvad angår forslag til lov om ændringer i lov om den offentlige sygeforsikring, så imødekommer forslaget jo, i hvert fald hvad fortsættelseskassernes forhold angår, det af os den 24. oktober forrige år fremsatte forslag om ændring af sygeforsikringsloven, og det kan vi naturligvis kun være tilfredse med. Men vi er skuffet over, at den højtærede socialminister i sit forslag ikke også har kunnet imødekomme vort forslag om at

pålægge sygekasserne den samme pligt til at yde $\frac{3}{4}$ af betalingen for dispensationsmedicin, som kasserne har, når talen er om den såkaldte livsvigtige og særlig betydningsfulde medicin. Her er nemlig tale om et socialt problem. Ved første behandling af det af os fremsatte forslag, gjorde jeg udførligt rede for dette forhold med eksempler fra praksis, så det skal jeg ikke gentage her, men blot nævne, at mere eller mindre langvarige sygdomme, som kan klares med den i forhold til de to andre medicingrupper mindre stærke og mindre farlige dispensationsmedicin, kan blive en virkelig økonomisk belastning for en patient, som er medlem af en sygekasse, som ikke vil yde hjælp til betaling af dispensationsmedicin. Der foreligger alt for mange eksempler ude omkring i landet på, at netop den regel her virker som en økonomisk belastning for folk, som er belastet nok i forvejen økonomisk. Vi forstår ikke, at den højtærede socialminister helt lukkede øjnene for den sociale betydning, det af os fremsatte forslag angående dispensationsmedicin har.

I øvrigt betyder lovforslaget en ny forøgelse af de såkaldte lovbundne udgifter, som tiden jo absolut ikke er til. Derfor vil vi ved tredje behandling stemme imod selve lovforslaget, og det samme gælder ændringsforslagene nr. 1, 3 og 5, medens vi vil undlade at stemme om ændringsforslagene nr. 2 og nr. 4.

Formanden: Den højtærede justitsminister vil svare på den højtærede socialministers vegne.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg vil gerne takke flertallet for tilslutningen til lovforslagene og de stillede ændringsforslag.

Det ærede medlem hr. Niels Mørk har naturligvis ret i, at man gennem en udbygning af pleje- og sygehjemsinstitutionerne i nogen grad kan aflaste sygehusene. Jeg tænker, at den højtærede socialminister er opmærksom på problemet og fremover også vil gøre forsøg på at søge det løst inden for de praktiske muligheder.

Jeg forstod, at såvel det ærede medlem hr. Søren Andersen som det ærede medlem hr. Asger Jensen motiverede deres afstemning i forbindelse med forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension

[Justitsministeren.]

(om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag) med, at man ikke i øjeblikket kan få oplysning om, hvornår den afgivne betænkning vil blive omsat i virkelighed, altså hvornår man vil gå til denne aftrapning eller ophævelse af nedslagsreglen for folkepensionen. Jeg gør de ærede medlemmer opmærksom på, at denne kommissionsbetænkning først er offentliggjort den 21. februar i år, og at regeringen ikke har haft lejlighed til at drøfte det meget omfattende problem, det i virkeligheden er, hvortil kommer, at denne betænkning indeholder forslag til en række alternative løsninger, hvor regeringen må have lov til at overveje, hvilken vej den vil gå, eventuelt helt nye veje.

I bemærkningerne til lovforslaget hedder det, at med hensyn til gennemførelse af den almindelige folkepension i etaper og med hensyn til finansieringen har kommissionen foreslået alternative løsninger. Der er endvidere afgivet en række særudtalelser, herunder udtalelser om, at almindelig folkepension ikke bør gennemføres uden en samtidig forbedring af kårene for de pensionister, der kun har pensionen at leve af, og det tilføjes direkte:

„Regeringen har til hensigt nærmere at overveje og vurdere kommissionens forslag og vil på baggrund heraf til sin tid fremsætte lovforslag.“

Jeg har på den højtærede socialministers vegne i udvalget under samråd måttet erklære, at jeg ikke var i stand til at afgive nogen udtalelse om, hvornår og hvorledes denne betænkning ville blive omsat i virkeligheden.

Det ærede medlem hr. Peter Larsen gjorde nogle bemærkninger om sit partis stilling til lovforslaget om ændringer i lov om den offentlige sygeforsikring. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at i det omfang, han i sin tale rejste fundamentale problemer, må vi i den øjeblikkelige situation afvise en forhandling herom, herunder f. eks. spørgsmålet om fordeling af udgif-

terne til dagpenge. Det ærede medlem mente, at oplysningspligten burde lovfæstes. Som det fremgår af betænkningen, er dette problem klarlagt igennem et cirkulære, og jeg ser ikke rettere, end at det vel må være tilstrækkeligt. Det ærede medlem har jo heller ikke påberåbt sig, at der er grund til at ytre beklagelse på dette område.

Det ærede medlem gav udtryk for, at han beklagede, at der ikke kunne blive tale om videregående forhandlinger. Jeg vil meget gerne minde det ærede medlem om, at den højtærede socialminister har vist oppositionen den imødekommenhed i forbindelse med dette lovforslag, som jo i øvrigt er et led i helhedsløsningen, at foreslå gennemført de lovbestemmelser, der var forudsat ved den aftale, der blev truffet mellem fortsættelseskasserne og sygekasserne og imellem den højtærede socialminister og oppositionen her i salen. Jeg er sikker på, at det ærede medlem hr. Peter Larsen ville have været meget utilfreds, hvis den højtærede socialminister ikke havde medtaget netop de sidstnævnte bestemmelser.

Det ærede medlem fru Grethe Philip omtalte i forbindelse med sygeforsikringsforslaget spørgsmålet om barselhjælpen. Jeg henleder opmærksomheden på, at problemet, hvad det ærede medlem ved, er nævnt i betænkningen, hvor der står, at udvalget har drøftet spørgsmålet om, at perioden for ydelse af barseldagpenge under den frivillige dagpengeforsikring kun har en varighed af 2 uger mod lønmodtagernes 14 uger og henstiller til socialministeren at overveje en forlængelse af perioden under den frivillige dagpengeordning. Jeg vil gerne på den foranledning, det ærede medlem har givet mig, sige, at jeg er bemyndiget til på min kollegas vegne at oplyse, at denne overvejelse vil finde sted.

Det ærede medlem hr. Chr. Madsen motiverede sit partis standpunkt til de forskellige forslag og motiverede også de ændringsforslag, han har stillet. Jeg skal uden på nogen måde at kommentere æn-

[Justitsministeren.]

dringsforslagene indstille dem til forkastelse.

Kun på ét punkt vil jeg gerne knytte et par bemærkninger til det, det ærede medlem sagde, og det er de bemærkninger, det ærede medlem gjorde om folkepensionens størrelse. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at det er jo rigtigt, at vi i konventionen om minimumsnormen for social sikkerhed har en bestemmelse, hvorefter alderspensioner skal udgøre mindst 40 pct. af den gennemsnitlige arbejds løn for en ufaglært arbejder inden for den største enkeltbranche. Nu ved jeg, at det var naturligvis ikke et tilfælde, at det ærede medlem her alene beskæftigede sig med, hvorledes folkepensionen står i forhold til arbejds lønnen i hovedstadsområdet, og at det ærede medlem ikke nævnte købstæderne, hvor procenten er 44,7, endsige landkommunerne, hvor procenten er 58,9 ifølge det sidst afgivne svar. Men jeg giver naturligvis det ærede medlem ret i, at der her alene er tale om en minimumsnorm, og det ærede medlem ved jo lige så godt som jeg, at hvor mulighederne herfor måtte foreligge, vil også mit parti være rede til at gå videre.

Det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen beredte mig en overraskelse. Det er muligt, at vi kommer til at stå over for en af de få historiske situationer, denne folketingsssamling vil indeholde, for medmindre jeg helt har misforstået situationen, vil det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen stemme imod et ændringsforslag, der er tiltrådt af det ærede medlem hr. Chr. Madsen. Det bliver jo vældig spændende at se denne homogene gruppe gå i stykker, og det høje ting vil med spænding vente på, til hvilken side det ærede medlem hr. Aksel Larsen går.

Det ærede medlem ønskede at få speciel afstemning vedrørende § 1, nr. 39, i lovforslaget om den offentlige sygeforsikring. Det er klart, at jeg må anbefale det høje tings medlemmer at stemme for dette forslag, som i øvrigt også er udgået af det forlig, jeg allerede én gang har nævnt.

Må jeg endelig sige til det ærede medlem, at jeg kan naturligvis meget vel forstå, at det ærede medlem tager sig folkestyrets fremtid så nær og har så ondt af vælgerne.

Jeg er ikke aldeles sikker på, at det ærede medlem og hans parti igennem den politik og den propaganda, man driver, altid gør folkestyret de største tjenester, så derfor tror jeg, at det ærede medlem skal begrænse denne beklagelse af vælgerne til de forvildede vælgere, der stemmer på ham selv.

Det ærede medlem hr. Iver Poulsen har motiveret, hvorfor han vil stemme imod samtlige stillede forslag. Må jeg om spørgsmålet, de lovbundne udgifter sige, at det er naturligvis rigtigt, at når man forhøjer tillægget til folkepensionen, så bliver denne udgift lovbunden, men i den diskussion, der har været ført om spørgsmålet, spiller dette en ganske ringe rolle, for problemet i debatten har jo været, at der er sket en meget betydelig stigning i statens udgifter fra nuværende finansår til de kommende finansår, og det er her, man har påberåbt sig, at en væsentlig del af denne stigning skyldes den lovgivning, der tidligere er gennemført.

Niels Mørk: Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen, at jeg tror, det vil være klogt af det ærede medlem, hvis han efterhånden opfatter, at han lige så vel som andre medlemmer af dette høje ting kan blive udsat for kritik for det, de har sagt, og for det, de fremsætter skriftligt; anderledes er det nu engang ikke i det høje ting.

Det ærede medlem var forarget over, at jeg betegnede hans ændringsforslag som paradeforslag. Det står jeg fast ved, for de er paradeforslag og overbudsforslag.

Disse lovforslag er et led i helhedsløsningen, det ved det ærede medlem. Det ærede medlem ved også, at der ikke kan ændres hverken ved principper eller beløbsrammer i disse lovforslag, og derfor må det ærede medlems ændringsforslag efter min opfattelse være paradeforslag.

Chr. Madsen: Det ærede medlem hr. Iver Poulsen spurgte: hvordan skal kommende generationer betale forhøjelsen af folkepensionen? Er man nu sikker på, at det bliver så stor en byrde for kommende generationer? I det nationalregnskab, vi for nylig havde, tror jeg, at der var nævnt nogle procenter, der klart og tydeligt viste, at folkepensionen ikke var steget i samme takt som de øvrige indtægter her i landet

[Chr. Madsen.]

og ikke var steget i forhold til den samlede bruttonationalindkomst. Hvordan kan man stå og sige, at det bliver forfærdeligt for kommende generationer at betale de beskudne forhøjelser af folkepensionen? Det har jo ikke noget med realiteterne at gøre. Det retningsgivende for folkepensionens størrelse og højde må vel være, hvor meget de andre samfundsgrupper her i landet forøger deres indtægter. Princippet i det, jeg sagde her ved anden behandling, var dette: hvordan står folkepensionen i forhold til de øvrige indtægter? Er det bedre nu i 1962, end det var i 1958? Efter de tal, der er fremkommet, er forholdet altså ringere nu i 1962 end i 1958. Når man har disse tal, synes jeg, det er mærkværdigt, at det ærede medlem hr. Niels Mørk kan tale om overbudspolitik og parapolitik, fordi man foreslår, at der sker en udligning, fordi man foreslår, at disse pensionsindtægter bliver forhøjet, så de mennesker, der havde en vis status i 1958, vil kunne opretholde den i 1962. Jeg bliver såmænd ikke så fornærmet over, at man bruger de ord, for jeg hører dem så tit, men det har ikke noget med realiteter at gøre, og efter min mening er det dumt at komme med den slags udtalelser, fordi man ikke har nogen mulighed for at redde sig i land med ordentlige argumenter.

Man taler så meget om, at det er en helhedsløsning, man er i færd med at gennemføre, og at der inden for den helhedsløsning er så og så mange penge til rådighed. Men det er ikke så længe siden — det var i den tid, vi behandlede dette forslag i udvalg — at vi fik meddelelse om, at der var fundet 200 mill. kr., som man kunne gøre godt med. Havde det ikke været rimeligt at sige, at de 200 mill. kr. kunne man gøre godt med ved at bruge dem til en forhøjelse af folkepensionen, så folkepensionisterne fik den samme status i 1962, som de havde i 1958, i stedet for at bruge pengene til at mildne den bundne opsparing. Men tingene er selvfølgelig, som man ser på dem fra de forskellige partigrupper i dette høje ting, og når man ser med velvilje på ét lovforslag, kommer det til at gå ud over andre; det er klart, at i dette tilfælde er det igen kommet til at gå ud over folkepensionisterne, og det må man

tage ansvaret for, ligesom vi må finde os i at blive skældt ud for at føre overbudspolitik og fremsætte paradeforslag.

Den højtærede justitsminister var mere venligt indstillet i det han sagde vedrørende spørgsmålet om de 40 pct.; han sagde nemlig, at det er et spørgsmål, man altid skal se på, om der er mulighed for at få de 40 pct. til at vandre op i nærheden af de 66 pct., som jeg tror, at socialdemokraterne og socialistisk folkeparti er indstillet på. Det var en rigtig udtalelse at komme med; men man skulle have undersøgt de muligheder noget før, synes jeg, og man skulle også have undersøgt mulighederne, før man gik til denne helhedsløsning, for her kunne man måske have presset de 40 pct. op til 45 eller 47 pct., hvis man havde stået fast på sit standpunkt, og så havde der været mere ved helhedsløsningen.

Skræppenborg-Nielsen: Jeg kan forstå, at det, der sker nu om lidt ved afstemningen her efter andenbehandlingen af sygeforsikringslovforslaget, er noget af en historisk begivenhed her i folketinget, hvis man skal tro den højtærede justitsminister. Ja, jeg synes faktisk, der skal meget lidt til for at lave historie her i landet, hvis det virkelig skal være en historisk begivenhed.

Jeg kan kun sige, at jeg personlig er imod forslaget, og derfor agter jeg at stemme imod det, uanset hvordan mine kolleger i min gruppe stemmer. Jeg kan godt sige her til det høje folketing, at jeg stemmer dér, hvor det passer mig, dér, hvor jeg synes det er rigtigt; det vil jeg gøre nu og i øvrigt så længe jeg er medlem af folketinget, derom kan jeg forsikre dette høje ting.

Jeg har hidtil haft en meget stor tillid til den højtærede justitsminister, og det håber jeg da også, jeg kan få i fremtiden; men jeg må jo sige, at den højtærede justitsminister har skuffet mig lidt ved her fra denne talerstol at sige, at de ca. 150.000 stemmer, mit parti ved sidste valg fik, er afgivet af forvildede vælgere. Jeg synes, det er lidt for ringe af landets justitsminister på socialministerens vegne at fremsætte en sådan udtalelse.

Til sidst en bemærkning til det ærede medlem hr. Niels Mørk. Det var jo en meget interessant begrundelse, vi her fik, det må

[Skræppenborg-Nielsen.]

jeg da sige. Begrundelsen for, at det ærede medlem tillod sig at kalde vore ændringsforslag for paradedforslag, var altså den, at også ændringerne til sygeforsikringsloven var en del af helhedsløsningen, og regeringen måtte have denne helhedsløsning gennemført til 100 pct. Ja, så må alt, hvad vi har sagt om helhedsløsningen, hvad det konservative folkeparti har sagt, og hvad andre partier her i folketinget har sagt derom, betragtes som paradedforslag, og dermed har vi i og for sig hele hulheden i den debat, der har været ført i de sidste 14 dage her i folketinget, et eneste stort skuespil for de stakkels vælgere og fjernsyns-seere.

Begrundelsen for det ærede medlem hr. Niels Mørks udtalelse her om, at vore ændringsforslag er paradedforslag, har jeg ikke fået. Jeg vil endnu en gang spørge: er det, fordi det er for meget, vi stiller forslag om, eller har landet som helhed ikke råd til at give disse penge? Jeg giver pokker i forklaringen om, at det er en del af helhedsløsningen, jeg vil endnu en gang bede om at få at vide: hvad er egentlig begrundelsen for, at det ærede medlem har sagt, at vore forslag er paradedforslag? Jeg synes, vi skulle opføre os nogenlunde manerligt og lade være at komme med den slags vrøvl.

Formanden: Jeg henstiller, at ordet „vrøvl“ ikke anvendes under forhandlingerne.

Iver Poulsen: Det ærede medlem hr. Chr. Madsen spurgte, om jeg nu også var sikker på, at det ville blive så forfærdeligt for kommende generationer at udrede de udgifter, som er forbundet med folkepensionen til den tid. Nej, det skal jeg ærlig indrømme, at det er jeg ikke sikker på, for jeg kan ikke sige, hvordan den økonomiske situation er her i landet om 16 år. Men jeg skal ikke lægge skjul på, at hvis vi skal have ret mange af den slags regeringer, vi har i dag, ser jeg meget mørkt på udviklingen i de kommende 16 år.

Det, vi gør, er, at vi fastlægger nogle udgifter langt ud i fremtiden, som ungdommen skal bære, uden at vi ved, om ungdommen til den tid har mulighed for

at bære dem. Det er os, der fastlægger udgifterne for kommende generationer.

Og så vil jeg også i denne forbindelse til oplysning for det ærede medlem hr. Chr. Madsen sige, at den tidligere finansminister, professor Thorkil Kristensen, fremlagde engang omkring 1956-57 i forbindelse med folkepensionens indførelse en statistik eller en beregning, som viste, at aldersgrupperne fra 65 år og opad i de kommende 10 år ville stige med 21 pct., medens de produktive aldersklasser fra 25-65 år kun ville stige med 3 pct. Det er vist også en beregning, som det er værd at tage med, når man skal prøve på at danne sig en mening om, hvordan fremtiden vil se ud.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om forhøjelse af invalide- og folkepensionsbidrag).

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om særligt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 142 stemmer mod 9.

§ 1.
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes med 142 stemmer mod 9.

§§ 2-5
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Endelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om den offentlige sygeforsikring.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes med 143 stemmer mod 9.

Ændringsforslag nr. 4
vedtoges med 87 stemmer mod 2; 65 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Efter anmodning skal jeg lade foretage delt afstemning over § 1 i den ændrede affattelse.

§ 1, nr. 39,
vedtoges med 85 stemmer mod 2; 64 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 1 i øvrigt
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes med 143 stemmer mod 9.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i lov om leje.

Førte behandling af lovforslaget (nr. 109) findes i tidenden sp. 3499, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 407).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Axel Ivan Pedersen: Det lovforslag, vi nu behandler, tager, som jeg sagde ved første behandling, først og fremmest sigte på at lede nybyggeriet ind i mere hensigtsmæssige former. Selv om vi fra socialdemokratiets side nok kunne ønske andre ændringer i lejeloven — også i retning af det, som er udtrykt i det af det ærede medlem hr. Kai Moltke stillede ændringsforslag — må vi mene, at dette bør vente, indtil den almindelige revision af lejeloven skal finde sted i løbet af et års tid.

Lovforslaget er et led i en helhedsløsning af økonomisk karakter og tager sigte på at bremse en utiltalende spekulation i byggesektoren, medens det ændringsforslag, det ærede medlem har stillet, har et sigte, som ligger uden for det, der er hensigten med helhedsløsningen. Vi kan derfor ikke medvirke til dets vedtagelse, men vil stemme for lovforslaget i uændret skikkelse.

Ib Thyregod: Venstre har i en mindretalsudtalelse i betænkningen givet udtryk for, at man ikke kan medvirke til dette lovforslags gennemførelse, og jeg skal nærmere motivere vort standpunkt, idet jeg i øvrigt skal henvise til mine udtalelser ved første behandling.

Dette lovforslag er jo betegnet som et led i helhedsløsningen, selv om man må sige, at det måske først får virkning om 1½-2 år, idet det jo først er for ejendomme, hvis opførelse påbegyndes nu, der bliver tale om denne lejekontrol. Man skulle derfor i og for sig have troet, at lovforslaget ikke havde behovet at blive behandlet i det samme meget hårde tempo som de øvrige lovforslag. Men alligevel fik vi at vide i udvalget, at der ikke var mulighed for nogen realitetsforhandlinger om de spørgsmål, vi ønskede at tage med ind i debatten omkring lejelovgivningen.

Ved første behandling nævnedes den ærede ordfører for socialdemokratiet, hr. Axel Ivan Pedersen, spørgsmålet om den liberalisering af lejen, som man havde været inde på, bl. a. for så vidt angår de store lejligheder; men heller ikke på dette punkt